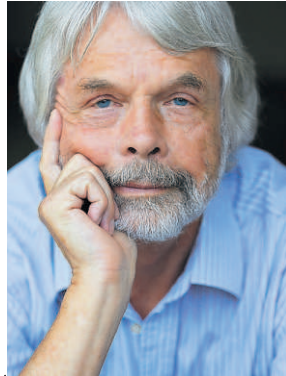

“...de leden van het koningshuis kunnen zelf naar de rechter stappen als ze zich benadeeld voelen. In privacy-kwesties doen ze dat ook. Ze kunnen uitstekend zichzelf verdedigen.”

Uit *Weg met de Koning* van Gerard Aalders

Top 5 Non-fictie

- 1 **Litmanen 10**
Jari Litmanen
- 2 **De Amerikaanse prinses**
Annejet van der Zijl
- 3 **Menthol**
Frank Krake
- 4 **Nooit meer te druk**
Tony Crabbe
- 5 **Dokter Pol**
Dr. Jan Pol met David Fisher

Bron: CPNB Bestseller 60

Top 5 Fictie

- 1 **De verwarde cavia**
Paulien Cornelisse
- 2 **Een klein leven**
Hanya Yanagihara
- 3 **Moedervlekken**
Arnon Grunberg
- 4 **Pogingen iets van het leven te maken**
Hendrik Groen
- 5 **Als de rodedendron bloeit**
Santa Montefiore

Met de koning valt niet te spotten

Het onderwerp is de moeite waard, de stijl vlot, de anekdotes vermakelijk, de historie hier en daar niet altijd correct, de vertellijn is helder, maar of dit boek echt bijdraagt tot verdieping en vermeerdering van de kennis over majesteitsschennis is nog maar de vraag. **Bearn Bilker** **Peter Smulders**

Gerard Aalders schrijft veel en altijd in vlotte stijl. Hij lijkt geobserveerd door het koningshuis en dan vooral door de zwarte kanten, de zwarte schapen en de geheimzinnige complotten of het wegmoeffelen van feiten die we maar niet moeten weten over het koningshuis. Voor de duidelijkheid: hij is geen Oranjefan. Zijn boeken staan bomvol feiten. Doorgaans leiden feiten tot analyses en conclusies, maar hier lijkt het wel of de feiten erbij gezocht zijn om een al gevormde mening te ondersteunen. Dat is altijd lastig, want dan worden feiten niet meer objectief beoordeeld of in hun eigen context gezien.

Zijn nieuwste boek gaat over majesteitsschennis: het kan een heel boeiend onderwerp zijn. Het maakt ook onderdeel uit van de monarchie. Hoe volwassen gaat de monarchie, dus de democratische rechtsstaat daarmee om? Dat is hier en daar niet altijd even open en duidelijk.

Aalders maakt het aannemelijk dat het vaak te verwarren is met vrije meningsuiting. Maar opvallend is wel dat het sommigen, vooral in de negentiende eeuw, te doen is om afpersing, dus om geld. Men weet geheimen van de koning, meestal Willem II, en dat zou wel eens

zwijggeld kunnen opleveren.

Zolang de wetsartikelen 111 tot en met 113 van de Wet op het Strafrecht geldig zijn, loopt men het risico veroordeeld te worden vanwege majesteitsschennis of belediging van de koning en zijn Huis wanneer men daarover iets negatiefs zegt of schrijft. Een waxinelichtje tegen de gouden koets gooien valt daar ook onder, dat gebeurde bij het huwelijk van Willem-Alexander en Máxima in 2002. Aalders maakt wel aannemelijk dat het uit de tijd is. Er is echter sprake van een paradox. Enerzijds leven wij in een tijd waarin gezagsdragers, dus politici, ambtenaren niet persoonlijk bedreigd of geïntimideerd mogen worden, en als dat wel gebeurt (veel vaker dan men denkt), is er sprake van een hardere aanpak door de rechter. Dat geldt ook voor hulpverleners, politie, brandweerlieden en ambulancepersoneel. Anderzijds wil een groot deel van het parlement de wetsartikelen over majesteitsschennis afschaffen. Dan zullen echter ook de koning en zijn gezin extra juridische bescherming nodig hebben, die ook voor ministers, burgemeesters, Tweede Kamerleden, wethouders en provinciaal bestuurders geldt. Er mag geen onderscheid zijn.

Aalders biedt een goed geschreven historisch overzicht. Aan de

Non-fictie

Weg met de koning. Twee eeuwen majesteitsschennis in Nederland

Gerard Aalders

Van Brug
€ 22,95

hand van voorbeelden wordt aangevoerd dat het soms terecht was dat er een veroordeling kwam, maar vaak onterecht. De negentiende eeuw was sterk in majesteitsbeledigingen. De vorige eeuw en ook onze eeuw kent nauwelijks beledigingen jegens de Oranjes zoals de wet die bedoelt.

‘Koning Gorilla’, dat wil zeggen koning Willem III, hield er een levenswandel op na die kritiek uitlokte en terecht. Maar dat is nu niet meer het geval. En dan is het de vraag of men kritiek op de persoon kan toestaan als er geen aanleiding toe is. Dan zijn we weer bij de bejegening van ambtsdragers en dat is voldoende geregeld in ons land. Om nu de vader van Máxima, Jorge Zorreguieta erbij te halen, vind ik ver gezocht. Wat heeft dat met de Oranjes, dat wil zeggen met het thema van dit boek, te maken?

Kunst

Ook de ironie van de auteur heeft soms weinig te maken met het thema. Bladzijde 117 is zo'n voorbeeld. ‘Wilhelmina mocht graag een waterverfje schilderen.’ En ‘Beatrix schijnt niet onverdienstelijk te boetseren’. Het komt er dan op neer dat beide dames niet veel overhadden voor de kunst. En dan is koning Willem II de grote uitzondering van

‘Koning Gorilla’ hield er een levensstijl op na die kritiek uitlokte - en terecht

de familie, die subsidieerde kunstenaars en verzamelde veel. Hoe dat is gegaan weten we ook. Maar om dat nu in verbinding te brengen met majesteitsschennis, is ver gezocht. Zo komt men steeds wat insinuerende of wat ik nu maar noem ironische opmerkingen tegen, die er in feite niet toe doen.

Op bladzijde 67 maakte Aalders het wat mij betreft erg bont. Dat gaat dan over het stadhouderloos tijdperk. Waarom moesten we dat op school leren, vraag Aalders zich af. Ja, er was Johan Willem Friso, ‘een onbeduidende snuiter, die verdronk in het Hollands Diep’. ‘Hij was niet eens stadhouder en kon dat ook niet omdat hij in het tweede Stadhouderloos Tijdperk leefde.’ Afgezien van deze merkwaardige redenering, is dit puur een Hollandocentrische kijk op de historie! Johan Willem Friso was toen stadhouder van Friesland en Groningen en zijn zoon werd zelfs stadhouder van Gelderland, Friesland, Drenthe en Groningen, ten tijde dat er in Holland een stadhouderloos tijdperk was.

Als men de ironische toon voor lief neemt, is het een onderhoudend boek, met veel interessante feiten en verbindingen. Inderdaad, waarom hebben wij nog die wetsartikelen?